

Hjem > Landdistriktsmidler > 2014 > Formidling og demonstration ny viden > Skal vinterhveden bejdses?

Skal vinterhveden bejdses?

De fleste forsøg med næsten sund udsæd har ikke givet merudbytter for bejdsning.

Ved bejdsning af udsæd med angreb af udsædsbårne svampe *over grænseværdien* opnås der ofte en forbedret plantebestand og et øget udbytte ved bejdsning. De seneste år har der også været udført forsøg med bejdsning af hvedeudsæd med lave angreb af spireskadende svampe *under grænseværdien*. Den vejledende grænseværdi for spireskadende svampe blev i foråret 2013 nedsat fra 15 til 10 procent angrebne kerner på baggrund af de udførte forsøg.

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Se 'European Agricultural Fund for Rural Development'

Nordic Seed har netop publiceret deres 2014 forsøg med bejdsning af vinterhvede. Se nærmere i tabel 1 nedenfor, som også findes på deres [hjemmeside](#). Der er i alt udført 4 forsøg i 1. års hvede og 6 forsøg i 2. års hvede i 2012-2014 (2 forsøg i 2012 og 4 forsøg i 2013 og 2014). Angrebet af spireskadende svampe på den anvendte udsæd er oplyst som følgende: 14 procent i 2012, 13 procent i 2013 og 4 procent i 2014. Det fremgår, at der i 2012 og 2013 blev anvendt udsæd med angreb over den nuværende grænseværdi på 10 procent. I 2014 er der anvendt samme udsædsparti i Landsforsøgene og i Nordic Seeds forsøg. I forsøgene har der også indgået andre forsøgsled, som firmaet ikke har ønsket at offentliggøre.

De bejdsede led bør sammenlignes med led 2, som er ubejdsset og renset. Alle led bortset fra led 1 er renset.

Sikre merudbytter er i tabel 1 markeret med en stjerne. De angivne LSD-værdier er LSD 2-4, dvs. de angiver, om der har været forskel mellem behandlingerne.

Det fremgår, at der i 2013 er opnået sikre merudbytter for Celest og Dividend i de 2 forsøg med 1. års hvede, hvor der er anvendt udsæd med angreb over grænseværdien.

Der er også opnået sikre merudbytter for Celest i de 2 forsøg med næsten sund udsæd i 1. års hvede i 2014 i forhold til ubejdsset, urenset. Merudbyttet har været 2,9 hkg/ha i forhold til ubejdsset, renset.

I gennemsnit af 4 forsøg i 2013-2014 i 2. års hvede er der opnået et højere merudbytte med Celest end med Dividend, mens der ingen sikre forskelle har været i de 4 forsøg i 1. års hvede.

I forsøgene er plantetallet også opgjort, og der blev ikke fundet sikre forskelle mellem led 2-4. Der var dog et sikkert lavere plantetal i led 1, som er ubejdsset og urenset. Trods dette er der ikke opnået sikre merudbytter for rensning af udsæden, men i tidligere års Landsforsøg er der opnået merudbytter for rensning af udsæden, så dette anbefales altid.

Tabel 1. Resultater af forsøg med bejdsning ved Nordic Seed.

	Bejdsforsøg Nordic Seed Gen. 2013-2014		2012		2013		2014	
	1. års	2. års	2. års	1. års	2. års	1. års	2. års	
	Udbytte og merudbytte, hkg kerne pr. ha							
<i>2012-2014: 10 forsøg</i>								
1. Ubejdsset, urenset	107,9	101,9		101,2	85,6	115,2	118,3	
2. Ubejdsset, renset	-0,1	0,44	96,2	-1,31	1,93	1,12	-1,04	
3. Dividend Formula M	2,86*	1,19	6,57	3,71*	1,88	2,02	0,52	
4. Celest Formula M	3,59*	3,84*	4,12	3,14*	4,91	4,03*	1,35	
LSD 5%	1,98	2,47	7,62	1,95	5,79	3,54	3,61	

Landsforsøg

Der er også udført 10 landsforsøg i 2013-2014 med spørgsmålet, og resultaterne fra 2013 findes i Oversigt over Landsforsøgene 2013 side 68 og er også gengivet i [Planteavisorientering 179, 2013](#).

Det fremgår, at der i de fire Landsforsøg i 2013 med næsten sund udsæd er opnået lidt flere planter ved bejdsning, og det højeste plantetal er opnået med Celest Formula M og Redigo Pro. Forskellene var dog ikke så store, at det ved de anvendte udsædsmængder har resulteret i sikre merudbytter for bejdsning.

De foreløbige resultater fra 2014 kan ses i [Tabelbilag 0907914](#). I forsøgene har forfrugten været hvede i de fleste tilfælde, og der er sået i slutningen af september. I gennemsnit af 5 forsøg er der ikke opnået sikre merudbytter, men i et af enkeltforsøgene er opnået sikre merudbytter på 6,5 hhv. 4,6 hkg/ha for Celest hhv. Dividend. I forsøgene er også målt angreb af spireskadende svampe på spirer og rødder i efteråret. Der var kun svage angreb, men mest angreb i forsøget med merudbytter, hvor indekset for angreb i led 2 var 4 (0-100 skala) i efteråret, og angrebet er reduceret lidt ved bejdsning og også ved rensning.

Konklusion

I de fleste forsøg med udsæd med angreb under grænseværdien er der ikke opnået sikre merudbytter ved at bejdses.

I gennemsnit af 2 forsøg fra Nordic Seed i 2014 i 1. års hvede med 4 procent kerner med spireskadende svampe i udsæden er der opnået et sikkert merudbytte på 2,9 hkg/ha i forhold til ubejdsset, renset.

I Landsforsøgene er der i 1 ud af 9 forsøg i 2013-2014 med næsten sund udsæd opnået sikre merudbytter på 4,6-6,5 hkg/ha for bejdsning. I Landsforsøgene i 2013 blev der opnået flere planter ved bejdsning.

I praksis er set tilfælde af flere planter ved indkøbt bejdsset udsæd i forhold til egen ubejdsset udsæd. Dette kan skyldes, at der har været bejdsbeholdning i eget udsæd eller der kan være forskellig vitalitet i de to partier eller forskellig kvalitet af rensning af udsæden.

Hvis der i egen udsæd har været få spireskadende svampe og udsæden er renset godt, kan forskellen måske også skyldes en effekt af bejdsning mod jordbåren smitte af spireskadende svampe. Der er behov for flere forsøg for at belyse spørgsmålet, og forsøgene fortsætter.

Det vurderes indtil videre, at der ved tidlig såning i et godt såbed kan anvendes ubejdsset, renset såsæd, såfremt en bejdsbehovsanalyse har vist under 10 procent kerner angrebet af spireskadende svampe. Udsæden skal selvfølgelig også være under grænseværdien mht. angreb af stinkbrand.

Ved sen såning eller såning i et mindre godt såbed er fremspiringen og væksthastigheden derimod langsommere, og betydningen af en evt. jordbåren smitte af spireskadende svampe kan derfor have større betydning. Under disse betingelser kan det derfor måske være en fordel at anvende bejdset såsæd.

Kontakt din lokale rådgivningsvirksomhed, hvis du vil vide mere om dette emne.